

مرکز مجاز امام صادق (ع)

اصول الفقه (عام و خاص)

تلازم اطلاق و تقييد

جلسه ۱۳۶

استاد نجار زاده

تلازم اطلاق و تقييد

قبلا اشاره نموديم که تقابل بين اطلاق و تقييد، از باب تقابل ملکه و عدم آن می باشد؛ زیرا اطلاق یعنی عدم تقييد در چیزی که شأن تقييد را دارد؛ بنابراین، اطلاق از حيث امکان، تابع تقييد می باشد؛ یعنی وقتی در کلام، تقييد امکان داشته باشد و در عين حال قیدی وجود نداشته باشد، تحقق اطلاق امر ممکن می باشد؛ لذا در صورت امتناع تقييد، اطلاق نیز مستحيل است؛ لذا اگر در کلامی تقييد محال باشد، نمی توان اطلاق - گیری نمود و حکم به مطلق بودن کلام کرد؛ بلکه مثل چنین کلامی را نه مطلق خوانند و نه مقيد؛ اگرچه به حسب واقع، متکلم الزاما یکی از این دو را اراده نموده است؛ مانند: امتناع تقييد امر به قصد امتثال، مستلزم آن است که اطلاق نداشته باشد؛ لذا «امر» نه مقيد است به قصد امتثال و نه مطلق می باشد.

البته در این بحث که قبلا طرح شد، گفته شد که چگونه ممکن است به واسطه اطلاق مقامی (نه اطلاق لفظی) اراده اطلاق را کشف نمود.